

Motion till riksdagen 2025/26:3280

av Mikael Oscarsson (KD)

Åtgärder för att uppvärdera familjens betydelse

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av obligatoriskt föräldrastöd i alla kommuner, både under småbarnsåren och under tonåren, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av ett maxtak på 300 kronor per besök i familjerådgivningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att överlåta föräldradagar helt fritt, utan kvotering, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en stegvis förlängning av föräldraförsäkringen från dagens 13 månader, för att ge fler barn möjlighet att vara hemma längre före förskolestart, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Barn rekryteras i dag till kriminella nätverk i en allt yngre ålder. Detta är inte längre undantagsfall, utan en växande verklighet, vilket bekräftas av både polis, socialtjänst och medier. Biträdande polisområdeschefen i Stockholm, Magnus Mowitz, har varnat för att rekryteringen ofta börjar i det lilla: en chipspåse, en pizza – och snart bär barnet vapen eller placerar sprängämnen. När skolan är stängd, vardagsrutinerna försvinner och vuxennärvaron minskar, blir sommaren en särskilt farlig tid för många barn.

Det är hög tid att tala om samhällets första och mest avgörande skyddsvall: familjen. Inte som en romantisk idé, utan som den gemenskap där ansvar, kärlek och respekt grundläggs. När denna gemenskap brister blir andra ”gemenskaper” – ofta kriminella – desto mer lockande.

Polisen beskriver hur barn utnyttjas för att begå brott just för att de är minderåriga och därför får lindrigare eller inga straff. Rekryteringen sker ofta via jämnåriga. En 15-åring kan värva en 13-åring – ibland utan att föräldrar eller skola hinner se det i tid.

Självklart är det viktigt att regeringen skärper straffen och ser över möjligheten att sänka straffbarhetsåldern vid mycket allvarliga brott. Det är också positivt att socialtjänsten får ett större ansvar för att förebygga kriminalitet. Men polis, politik och myndigheter kan inte ensamma bära detta ansvar. Om vi verkligen vill möta problemet där det börjar, måste vi uppvärdera familjens roll.

Det är i hemmet det mest långsiktiga och verkningsfulla förebyggande arbetet sker – där trygghet, närvaro och kärlek gör barn motståndskraftiga mot destruktiva krafter. Alf Svensson uttryckte det väl: ”Barn behöver inte perfekta föräldrar – de behöver närvarande föräldrar.”

I dagens Sverige pressas många familjer hårt. Föräldrar kämpar med att få vardagen att gå ihop, och ofta upplever de att systemen snarare styr än stöttar. Samtidigt formas barn alltmer av intryck från sociala medier, i stället för av vuxna i sin närhet.

För att på riktigt uppvärdera familjens betydelse behövs flera konkreta reformer:

1. Obligatoriskt föräldrastöd i alla kommuner. Föräldraskap är en av de viktigaste men också svåraste uppgifterna i livet. Genom att erbjuda obligatoriskt föräldrastöd både under småbarnsåren och tonåren får alla föräldrar möjlighet att rustas bättre inför utmaningar. Detta kan bidra till tryggare hemmiljöer och ge föräldrar redskap att möta barnens behov.
2. Maxtak på 300 kronor för familjerådgivning. Familjerådgivning kan förebygga konflikter, separationer och långvariga problem som drabbar både barn och vuxna. I dag kan kostnaden vara ett hinder. Ett maxtak på 300 kronor per besök gör rådgivningen tillgänglig för alla och kan bidra till att fler söker stöd i tid.
3. Fri överlåtelse av föräldradagar. Varje familj har olika behov. I dag är systemet med kvoterade föräldradagar en begränsning som ibland skapar stress och orättvisa. Genom att göra det möjligt att överlåta dagar helt fritt kan familjer själva bestämma hur ansvaret bäst delas, utifrån deras livssituation.
4. Förlängd föräldraförsäkring. Alla barn är inte redo för förskola vid ett års ålder. En stegvis förlängning av föräldraförsäkringen ger familjer möjlighet att låta små barn vara hemma längre om de önskar. Detta stärker både barnets trygghet och föräldrarnas möjlighet att forma en stabil start i livet.

Politiken kan aldrig ersätta föräldrar, men den kan ge frihet och förutsättningar för dem att vara just det barnen behöver: trygga, närvarande vuxna. Därför behövs dessa reformer.

I kampen mot brott, rotlöshet och hopplöshet måste vi tala klartext: Det mest effektiva skyddet stavas familj. Den är samhällets minsta – men viktigaste – gemenskap. Det är dags att behandla den därefter.

Mikael Oscarsson (KD)